№ 104 Ausgabe A.

HOMAN

Cena s pierasylkaj i dastaŭkaj da chaty.

na 1 hod—4 m. 80 fen., na ½ hodu—2 m. 40 fen., na 3 miesiacy — 1 m. 20 f., na 1 mies. — 40 f.

Biełaruskaja Wilenskaja czasopiś
wychodzić dwa razy u tydzień: u aŭtorki i piatnicy.
Adres redakcii: Wilnia, Zawalnaja 7.
Adres administracii i ekspedycii: M. Stefanskaja 23.

Cena Abwiestak·
na 4-aj staranie za radok drobnymi literam —25 fen.; drobnyje abwiestki pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci—60 fen. za liniejku drobn. drukam.

№ 104 (196) Hod II. Wilnia. 28 śniežnia 1917 h. Cena 5 fen. (3 kap.)

BREST-LITOUSK. (W.T.B.). 26. XII. Zhodnie z učorašniaj umowaj, siahońnia adbylisia narady predstaŭnikoŭ Niamieččyny i Aŭstryi s predstaŭnikami Rasiei narady ab adnaŭleńni znosin miž pamienionymi dzieržawami. Narady jduć dalej.

BERLIN. S pryčyny narad u Brest-Litoŭsku orhan umiarkowanych socyał-demakrataŭ „Vorwarts" piše:

„Namieoki urad pawinien budzie surjezna zaniacca pytańniem, čy možna na asnowie rasiejskich prahramnych punktaŭ dalej wiaści pierehawory, zabaspiečywajučy žyćciowyje interesy našaho narodu. Rasiejakaja mirnaja prahrama — hetkaja ahulnaja, što pawodług jaje čyślenych konkretnych pytańnioŭ nielha razwiazać".

27 śniežnia.

Zachodni teatr.

Front Ruprechta Bawarskaho: Na anhlickim fronci momentami žywiejšaja čynnaść.

Front niamieckaho Naślednika: Pałki adnej gwardziejskaj dywizii na paŭnočnym zachodzi ad Bezonwo ŭwarwalisia u francuskije linii na 900 metraŭ u šyr. Kontrataka francuzaŭ adbita s ciažkimi stratami. Uzarwaŭšy čyślenyje schoŭki, našy atrady wiarnulisia sa 100 pałonnymi . i čyślenymi kulemiotami.

Front Albrechta Wiurtenberskaho: Francuski atrad, uwarwaŭšyjsia na poŭnačy ad Ober Burnhaŭpt u naš piaredni akop, wykinut adtul štykami

Italjanski teatr.

Italjanskaje nastupleńnie proci Monte Tomba adbito.

BERLIN. S pryčyny pierehaworaŭ u Brest-Litoŭsku «Voss. Ztg» piše:

„Rezultat pierehaworaŭ—heta pryncypialnaja zhoda ŭ tych sprawach, katoryje daduć asnaŭnyje rysy budučaj mirnaj umowie. Wielmi ważna toje, heta paćwiardzili sami rasiejskije delehaty. Hetak najbolš demokratyčny urad świetu paświedčyŭ, što mirnaja palityka centralnych dzieržaŭ zusim wolna ad zawajewacielnych met i gwałtu. Kali centralnyje dzieržawy, dawioŭšy hetak swajo sumlennaje žadańnie mira, dapuścili ješče, kab urady sajuźnikoŭ Rasiei mahli wyskazacca ŭ naznačeny čas, čy jany chočuć wiaści z nami pierehawory na tej že asnowie, jak Rasieja, — dyk jany ješče raz pakazali, što ich pryncypy majuć wahu nia tolki ŭ adnosinach da Rasiei, ale i da kožnaho inšaho woraha".

«BERL-TAGBL», piše: „Ješče i ciapier niewiadoma čy wola miralubcaŭ zdaleje razścianu, pastaŭlenuju i uzmacowywanuju wajaŭničymi elementami.»

«Volkszeit». piše, što rezultat pierehaworaŭ ješče nia može być ustanoŭlen.

BAZEL. «Daly News» nakazuju:

Llojd Džordž zajawiŭ u Nižniaj Pałacie, što Świataja ziemla ŭ Palestynie nia budzie nikoli wierniena Tureččynie.

KONSTANTYNOPOL. Sułtan naznačyŭ za haławu delehacii dziela mira pieršaho wezyra Taat-Pašu.

ŠTOKHOLM. Pryjechaŭšyje z Jass rumyny kažuć, što hramadzianstwo nastrojeno niepryhilna da praciŭleńnia karala miru. Adnak, pad naciskam narodu jamu prydziecca ustupić. U Jassach ciapier panujuć bolšewiki. Tam utwaryłosia pałažeńnie, što Karol i Bratianu apynulisia bytcym u wastrozi.

ŠTOKHOLM. «Dień» piše, što konflikt mir Maksimam Gorkim i bolšewikami staŭsia hetkim wostrym, što bolšewiki pastanawili areštawać Gorkaho.

BERLIN. (W.T.B.). 26.XII. U Siarodziemnym mory našy padwodnyje łodki iznoŭ zatapli prynamsi 38.000 tonn.

BERLIN. (W.T.B.). U pojasie błokady nawakoł Anhlii našy padwodnyje łodki iznoŭ zatapili 21.000 tonn.

AMSTERDAM. (W.T.B.). Pawodłuh oficyalnaho apawieščeńnia Reŭtera, zamiest admirała Ieliki za pieršaho lorda admirałciejstwa naznačen wice-admirał Roslin Wemis.

Mirnyje pierehawory.

BREST LITOŬSK. 24. XII. Predstaŭniki centralnych dzieržaŭ adbyli siahońnia naradu, kab ułažyć adkaz na predłažeńnia rasiejskaj delehacii.

Druhoje ahulnaje zasiedańnie adbudziecca, zdajecca, zaŭtra.

PIECIARBURH. (P.T.A.). 25. XII. Naša delehacija u Brest-Litoŭsku zažadała, kab zasiedańnie adbywalisia publična i kab pratakoły byli publikowany, i dabiłasia hetaho.

Rasiejskaja delehacija predłahaje 8 punktau, jak asnowu dziela pierehaworau ab miry:

1) nie dapuskajecca pryłučeńnie prynukaj zaniatych u časie wajny ziamiel; wioski z zaniatych ziamiel pawinny ŭraz wyjści;

2) adbudowa palityčnaj niezależnaści narodaŭ;

3) nacyonalnaściam, katoryje pierad wajnoj nia mieli palityčnaj niezależnaści, budzie dadziena mahčymaść swabodna pastanawić, da jakaj dzieržawy jany chočuć prynaležać, abo ahulnaj padačaj hałasoŭ pastanawić ab nacyonalnaj niezależnaści; hałasawańnie pawinno adbycca pry poŭnaj swabodzie dla ŭsich žycharoŭ kraju, ličučy ŭ tym i uciekačoŭ;

4) na ziemlach, dzie žywuć roznyje nacyonalnaści, prawy mienšaściej zabaspiečywajucca prawam na nacyonalnuju kulturu i aŭtanomnaje upraŭleńnie;

5) ni adna z wajujučych staron nie płocić kontrybucii; zapłočenyje ŭžo wajennyje wydatki wiertajucca nazad; zwarot strat prywatnym asobam adbywajecca hrašmi, sabranymi proporcyonalnawa ŭsich wajujučych dziežawach;

6. pytańnia ab kołonijach razwiazywajucca na asnowie punktaŭ 1—4.

Rasiejskaja delahacija ličyć niemahčymym, kab nad wolaj małych nacij byŭ učynien gwałt silniejšymi nacijami ekonomičnym bojkotam i padčynieńniem adnaho kraju druhomu tarhowymi i tamoženynmi umowami, abmiežystajučymi tarhowuju swabodu trejciaj warany, a tak sama marskoj błokadaj.

Stats-sekretar Kiulman skazaŭ, što druhije delehacii žadajuć zrabić pieraryŭ, kab absudić adkaz. Umowilisia spynić narady da zaŭtra da 4 hadz. paabiedzi.

BREST-LITOŬSK (W.T.B.). 25.XII Na siahoniašnim zasiedańni hr. Černin ad imi centralnych dzieržaŭ zajawiŭ hetak:

Delehacii centralnych dzieržaŭ ho dziacca na tojčasny ahulny mir biez anneksij i kontrybucii. Hasudarstwienyje mužy centralnych dzieržaŭ zajaŭlajuć uračysta zara padpisać mir, katory zakončyŭ-by hetu wajnu na asnowie pamienionych (hl. papiaredniuju telehramu) warunkaŭ, roŭna sprawiadliwych dla usich wajujučych hasudarstw. Adnak treba adznačyć, što ŭsie wajujučyje ciapier dzieržawy, nikoha nie wykiučajučy, u naznačenym časie pawinny abiazacca najakuratniej spoŭnić umowy, u roŭnaj miery zwiazywajučyje ŭsie narody. Tolki tady mohuć być spoŭnieny predłažeńnia rasiejskaho uradu, — bo nielha dapuścić, kab centralnyje dzieržawy, jakije waduć ciapier mirnyje pierahawory z Rasiejej, pryniali hetyje warunki, nie majučy zawiereńnia, što sajuźniki Rasiei sumienna i biez žadnaj myśli buduć prawodzić pamienonnyje warunki i u adnošeńni da centralnych dzieržaŭ. Ab padadzienych rasiejskaj delehacijej šaści punktach treba skazać: 1) pryłučeńnie gwałtam zaniatych u časie wajny ziamiel nie adpawiedaje planam centralnych dzieržaŭ; 2) nie adpawiedaje planam sajužnikoŭ pazbawić niezależnaści jaki-koleĉy narod, utraciŭšyj u hetaj wajnie swaju palityčnuju niezależnaść; 3) pytańnie ab dzieržaŭnaj prynaležnaści nacyonalnych hrup, katoryje nie majuć dzieržaŭnaj niezaležnaści, na pahlad centralnych hasudarstw, nia može być razwiazano miž dzieržawami; hetaje pytańnie u kožnym prypadku razwiazywajecca kožnaj dzieržawaj sa swaimi narodami na prawadaŭčaj darozi; 4) hetak sama zaščyta prawoŭ mienšaściej, zhodnie z zajawami centralych dzieržaŭ, stanowić asnaŭny punkt konstytucyjnaho prawa na samaaznačeńnie narodaŭ; 5) sajuznyje dzieržawy ŭžo nie raz adznačywali mahčymaść uzajemnaho adračeńnia nia tolki kontrybucii, ale i zwarotu wajennych škod. Zhodnie z hetym kožnaja z wajujučych dzieržaŭ wiernie tolki košty utrymańnia jaje sałdataŭ, papaŭšych u pałon, i zapłocić cywilnym paddanym warožaj starany za škody, zrobienyje im gwałtami, praciŭnymi internacyonalnamu prawu; 6) zwarot zachoplenych u časie wajny kołonij — heta asnaŭnoje niamieckaje damahańnie, ad katoraho ni ŭ jakim prypadku nielha admowicca.

Pryncypy ab ekonomičnych adnosinych, apawieščenyje rasiejskimi delehatami, całkom prynimajucca delehatami.

Hr. Černin skazaŭ:

„Na asnowie tolki-što pakazanych pryncypoŭ *my hatowy uraz že pačać pierehawory z usimi našymy praciunikami.* Kab nie marnawać času, sajuźniki hatowy wiaści dalej pierehawory ab specyalnych, sprawach, razwiazka katorych u kožnym prypadku patrebna kaniečnie jak dla rasiejskaho uradu, tak i dla centralnych dzieržaŭ".

Haława rasiejskaj delehacii zajawiŭ što *adkaz centralnych dzieržau—zhodliwy s pryncypami ahstnaho demokra-*

tyčnaho mira. Adnak, treba adznačyć, što adkaz značna abmiežywaje punkt 3.

Nia hledziačy na aznačenuju niashodliwaść rasiejskaja delehacija prymaje, što adkrytaja zajawa centralnych dzieržaŭ, što jany nie majuć zachwatnych met, daje macniejšy hrunt dziela pačatku ŭraz-že mirnych pierehaworaŭ miž usiemi wajujučymi dzieržawami.

Z hetaj pryčyny rasiejskaja delehacija predłahaje prypynić na 10 dzion mirnyje pierehawory, pačynajučy ad siahońniašniaho wiečara i kančajučy 4 studniem 1918 h., kab narodam, urady katorych ješče nie prystupili da pierehaworaŭ ab ahulnym miry, była dadziena mahčymaść paznajomicca z ustanoŭlenymi ciapier asnowami hetkaho mira. Paśla hetaho terminu pierehawory ŭ kožnym prypadku pawinny być pradoŭženy.

Hraf Černin paprasiŭ rasiejskuju delehaciju padać hety adkaz jaje na špimie i predłažyŭ zara prystupić da pierehaworaŭ ab tych specyalnych punktach, katoryje ŭ kožnym zdareńni pawinny być razwiazany miž centralnymi dzieržawami i Rasiejaj.

Haława rasiejskaj delehacii prystaŭ na heta i wyskazaŭ swaju zhodliwaść zara prystupić da dalejšych pierehaworaŭ ab tych padrobnicach, katoryje i pry ahulnych mirnych pierehaworach wymahali by asobnych pierehaworaŭ miž Rasiejaj i centralnymi dzieržawami.

Na predłažeńnie Kulmana ŭsie zhodzilisia prystupić da hetych pierehaworaŭ užo zaŭtra pierad abiedam.

CHRYSTYANIJA. Finlandzkije hazety nakazujuć, što, centralnyje dzieržawy umowilisia z Rasiejaj, kab suś wietny mirny kongress adbyŭsia na neutralnym hrunci. Abiedźwie starony wyskazalisia za Štokholm, jak za najbolš adpawiednaje dziela hetaho miejsco.

WIENA. Predstaŭniku «Wiener Tageblat» stats-sekretar Helferich zajawiŭ: „My pawinny staracca wa nuć ekonomičnuju swabodu na ŭsim świecie, nie ahraničenuju nijakim prymusam. Užo skora budzie čucien klič: „Kupcy, ŭpierod!" Ab ekonomičnaj wajnie paśla mira nia može i nie pawinno być hutarki».

BERN. Trockij zajawiŭ predstaŭniku Šwejcarskaho telehrafnaho ahienctwa, što Rasieja dała sajužnikam dawoli času, kab wyskazać swoj pahlad na zamireńnie. «My dali im 220 hadzin.

Dla dumki ab sprawie, ab katoraj radzilisia mnoha miesiacoŭ, nia treba hetulki času. My dumajem, što francuski urad i parlament—heta nie francuski narod».

BERLIN. «Lok. Anz.» piše: «što asabliwa kidajecca ŭ wočy, — dyk heta toje, što bolšaja čaść rasiejskich delehataŭ u Brest-Litoŭsku — nie maskoŭcy, a predstaŭniki «inorodcaŭ». Hetak Łabinski i Lipski — palaki, Karachan i pani Bisenko — kaŭkaziec i ukrainka, hienerał Samojło — litwin (?! — «Hom.») i pałkoŭnik Ceplic — Ł łatyš, hienerał Altfater i pałkoŭnik Foke — sudziačy pawodłuh ich imion — niamieckaho pachodžeńnia, a Joffe — žyd. Hetak čysta rasiejskija imiony — tolki Kamieniow i Pokrowskij. Roznarodnaść składu delehaciiświedčyć ab žadańni balšewikoŭ, kab interesy roznych z'amiei byli predstaŭleny delehatami roznych nacyonalnaściej.

Ważny krok.

U mieru razwićcia kožnaho narodu, a tym bolš praspaŭšaho, jak biełarusy, celyje stalećcia, uzrastajuć i jaho duchowyje patreby, rodzicca žadańnie paznać siabie samoha, swaju minuŭščynu, swoj sučasny byt, žadańnie dajści tych zdabytkaŭ wiedy, jakich dajšli inšyje narody, i znajomicca s suświetnaj kulturaj u swajej rodnaj mowie. Duchowyja patreby rastuć šybčej, čym mahčymaść zdawolić ich. Zatym to narod, katory zbudziŭsia da świadomaho nacyonalnaho žyćcia, zaŭsiody bywaje prymušen naprużać usie swaje siły dziela taho, kab tworčaj kulturnaj pracaj nahaniać apiaredziŭšyje jaho narody i nia tolki pazyčać s suświetnaj skarbnicy kultury, ale i samomu niešta ŭ jaje ŭkładać.

Ješče ŭčora, pakul u biełarusaŭ nie było nawat pačatkoŭ škoły u rodnaj mowie, zdawałosia, što, dajšoŭšy hetkaj škoły, kulturnaje patreby biełarusaŭ buduć zdawoleny na doŭhi čas. Ale tut že wyjawiłosia, što, kab mieć wučycieloŭ dziela biełaruskich narodnych škoł, treba zawiaści wučycielskije seminaryi dziela padhatoŭki ich. Čarodnaje pytańnie było: a chto budzie wučyć u seminaryjach? I woś, šukajučy adkazu na jaho, na dumku prychodzić patreba siaredniaj i wyšejšaj nawuki ŭ biełaruskaj mowie.

Niešta padobnaje bačym i u sprawie škołnaj literatury. My ŭžo nia možem zdawolwacca padručnikami dla narodnaj škoły, žmienaj papularna-nawukowych brašur i knižek. Wyjaŭlajecca patreba hruntoŭnych nawukowych prac, da kanca aświetlajučych paadzinokije pradmiety, patreba knižek nie dla wu čniaŭ tolki, ale i dziela wučycieloŭ. I tut adkrywajecca niezwyčajna šyrokaje pole da pracy: pačynajučy ad hramatyki, treba stwaryć usiu nawukowuju literaturu ŭ rodnaj mowie, treba ustanawić terminalohiju, treba wywiaści na świet usiu tuju praŭdu ab biełarusach i ich minuŭščynie, katoruju hetak pilna ukrywali našy worahi, s poŭnaj świadomaściu fałšujučy historyčnyje fakty i t. d. Treba dajści taho, kab biełarus-inteliĥient moh zdawolwać swaje duchowyje patreby ŭ rodnaj mowie, a nie byŭ prymušen usio čerpać ad čužych.

Padobnaja wializnaja rabota nie pad siłu małoj žmieni ludziej — choćby i najbolš zdolnych: heta—sprawa ahulna nacyonalnaja i da jaje pawinny pryłažyć ruku ŭsie świadomyje i čynnyje biełaruskije kulturnyje siły. Kab že heta było mahčymo, treba stwaryć hrunt, na katorym mahli-by zyścicia razam usie, chto duž i achwoč da pracy.

Woś, my padychodzim da taho momentu, kali utwareńnie ahulna-biełaruskaj nawukowaj ustanowy, katoraja zhurtawała by ŭsich pracaŭnikoŭ na niwie biełaruskaj kulturnaj raboty i ŭziała-by ŭ swaje ruki kiraŭnictwo hetaj rabotaj, stałosia kanieĉnaj patrebaj. I wilenskaje biełaruskaje hramadzianstwo, chacia i addzielenaje ješče wajennym frontam ad rešty Biełarusi, zrazumieło hetu patrebu i ŭžo ŭčyniło adpawiednyje kroki: u Wilni, stalicy našaho kraju, ładzicca „Biełaruskaje Nawukowaje Tawarystwo" s šyrokimi zadačami, i statut jaho ŭžo padadzien dziela rehistracii.

Nichaj že pieršaja biełaruskaja ustanowa spoŭnić pryzwaŭšuju jaje da žyćcia ważnuju zadaču i, zawiazanaja ŭ hod čatyrochsotletniaho jubileju biełaruskaho druku, adznačyć saboj zwarotny moment u žyćci našaho narodu.

A. N.

U Wilni i wakolicach.

× Hrošy z Rasiei. U Ost-Bank Wialikaja wul. 66, pryjšli z Rasiei hrošy dla šmat asob, katorych pa pakazanych adresoch nielha znajści. Usiaho prysłano kala 40 pierekazoŭ, katorych nima jak daručyć.

× **Temperatura.** Najwyžejšaja i najnižejšaja temperatura za apošnije dni była dawodłuh Celsija):

	najwyž.	najniž.
23—24	— 9,°	— 14,°
25—26	— 8,°	— 10,°

Z USIAHO KRAJU.

Ab razbojnickich bandach.

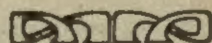
Hłaŭnakamandujučyj na ŭschodzi wydaŭ zahad ab baraćbie z razbojnickimi bandami. U im, miž inšym, haworycca:

ZAHADKI.

46. Pałažyŭ Boh piečać,
Biez žaleza — nie pačać.
—
47. Siadzić panok,
Čyrwony županok; —
Chto ubače,
Toj zapłače.
—
48. Siadzić Chadosia
Nie časany wałośsia; —
Chto idzie, — toj skubnie.
—
49. Poŭna bočka krup,
A na wiersi — strup.
—
50. Na mory pałka,
Na tej palcy hałka.
—
51. Siadzić žoraŭ na kupini,
Trasiecca, kałocicca,
A ab im uwieś świet kłapocicca.
—
52. Siadzić panna u kamory,
A kosy na padwory.
—
53. I u nas i u was, —
Parasionak uwiaz.
—
54. Siemsot mularoŭ,
Zmurawali cerkwu
Biez wuhłoŭ.
—
55. Išli cieśli biez taparoŭ,
Zrubili kamoru biez wuhłoŭ.
—
56. Pole — niezmiarena,
Stada nie zličona,
Pastuch rahaty.
—
57. Zzadu — żywot,
Spieredu — chrybiot.
—
58. Pašła baba da Kijewa,
Doma kośći pakinuła.
—
59. Čaho praz chatu nie pierakinieš?
—
60. Maci tołsta,
Dačka čyrwona,
Syn Chwiados
Pajšoŭ pad niabios.
—
61. Sama, jak ščepka, —
Dziaciej, jak moli.
—
62. Naradziŭsia prarok
S pad čorna kamienia, —
Staŭ prarok prarekaci,
Stali ludzi ustawaci.
—
63. U dzień — jak koła,
Ŭ nočy — jak wuž;
A chto adhadaje —
Budzie moj muž.
—
64. Wičeram pryjació —
Na ziamli noč prałažyć,
A rancaj na nieba laćić.
65. Na palicy — dźwie siricy.
Što dadud — to zjeduć.
—
66. Pabieh u lasok
Zadraŭšy nasok.
—
67. Stary dziedzia,
Na žerdzi jedzie.
—
68. Maleńki, krywleńki
Usie pole abbiehaŭ.
—
69. Białyjó liska,
Kała lesu blizka:
Ni śledu ŭznać,
Ni jaje dahnać.
—
70. Što pan u kišeń chawaje,
To mužyk na ziamlu kidaje?

ADHADKI.

46. Lod.
47. 48. Cybula.
49. 50. Makawa hałoŭka.
51. Młyn.
52. Morkwa.
53. Moch u ścianie.
54. 55. Muraški, murawieśnik.
56. Nieba, zwiezdy, miesiac.
57. Naha.
58. Pleńka.
59. Piera.
60. Pieč, ahoń i dym.
61. Piła.
62. Piewień.
63. Dziaha.
64. Rasa.
65. Žorny.
66. Sani.
67. Swietač.
68. Sierp.
69. Sonca.
70. Sopli.

Chto razam z druhimi zbiare bandu, abo pryłučycca da bandy, taho karacimuć śmierciu, a u mienš ciažkich prypadkach — papraŭčym wastroham nia mienš, jak na 5 hadoŭ. Chto dašć bandzie abo členam jaje schoŭku, strawu, ci inšuju pomač abo radu, — taho karacimuć papraŭčym wastroham nia mienš 5 hadoŭ, a ŭ bolš lohkich prypadkach — wastroham nia mienš za 6 mies. Pad bandaj razumiejecca cheŭra nia mienš, jak s 3 asob, katoraja dachodzić procizakonnych met i hrozić baspiečnaści hramadzianstwa. Usie prastupki hetkich band padlehajuć niamieckamu wajennamu sudu.

Moratoryum.

Pa zahadu hłaŭnakamandujučaho na ŭschodzi termin wakseloŭ i čekaŭ pradoŭžen da 31 marca.

ŚWISŁOČ. Trejci kurs u biełaruskaj wučycielskaj seminaryi kančajecca 10 studnia 1918 h.

Čaćwiorty kurs pačniecca 15 studnia.

Achwotniki zapisacca pawinny rabić heta u swaich pawietowych načalnikoŭ, abo u Stadthauptmannoŭ.

HRODNIA. „Damy chryścijanskaho hramadzianstwa" adkryli tut straŭniu dzieła siaredmia-zamožnaho stanu.

HRODNIA. Ad 1 śniežnia 1918 h. miestowaja biblioteka budzie začyniena ažno da ciopłaj pary.

HRODNIA. S pryčyny 'dobrych palityčnych wiestak ceny na pradukty šmat pamienšali. Cena kawy upała na 4 m., herbaty — 3½ m. za funt. Hetak sama patanieŭ cukier i wiazalnyje wyraby.

BIEŁASTOK. Na Drawianoj wul. 10 ukrali z uzłomam 1 ciela, krolikoŭ i 6 kur. Na našy časy heta — redkaja dabyča.

Miestowy urad napaminaje, što ŭ paniadziełki i piatnicy pradaža i kupla miasa zabaronieny.

20. h. m. Stefan Rynkoŭski, 54 h. nałažyŭ na siabie ruki. Dumajuć, što pryčyna samahubstwa — dounhaletniaja chwaroba, jakoj niełha było wylačyć.

Na Žaleznaj wul. złodziei ukrali kormnaje parasia. Palicija, praŭda, dajšła winawatych, ale parasia akazałosia ŭžo zjedzienym.

Na Surazskaj wul. 37 złodziei zaleźli ŭ tabačnuju kramu i ukrali papirosaŭ na 1500 m.

WAUKAWYSK. Tawarystwo žydoŭskaho štukarstwa pastawiło 4-aktowuju dramu Gordina «Krejcerowa Sonata». Čysty zysk addadzien na kuplu abumku dla biednych žycharoŭ miesta.

KAMIEŃ, na Wilii. Naša wioska atrymała imia swajo ad 'wialikaho kamnia siarod woski. Kamień hety maje ŭwyški 2 arš. 14 wiaršk., a ŭkruh — 14 arš. Lehienda apawiedaje, što adzin sielanin razam sa swaimi wałami pracawaŭ u poli na pieršy dzień Wialikadnia i za heta byŭ ablernien u kamień.

SAKNIEWO, Haspadar Raman T., katoramu starasta zahadaŭ dać furmanku dla Wirtschaft-aus'schuss'a, hraziŭ staraście nažom. Mirawy sud za hroźbu predstaŭniku ŭłaści zasudziŭ haspadara na 300 m. štrafu.

SOPOCKIN. Za patajnoje šynkarstwo Nasiełkoŭski zasudžen na 1,000 m. štrafu, a žonka jahho—na 100 m.

DOWIEŁAJCY, pad Kibartami. 16 wieraśnia ranicaj haspadara Ludwika Kremera znajšli pawiešenym na parkanie jaho domu z ranami na haławie. Zapadozryli ŭ zabojstwie siamju jaho katoraja žyła niazhodliwa. Matku i dwuch pasynkoŭ zabitaho addali pad sud. Na sudzie ulki jasna pakazwali na staršaho syna, Karola. 15 wieraśnia ŭ poŭnačy Karol, pracawaŭšyj za domam, wiarnuŭsia da chaty, ŭlez praz wokno ŭ kuchniu i zabiŭ ojčyma, spaŭšaho pobač z matkaj. Cieła zabitaho dušehub wyciahnuŭ i pawiesiŭ na parkanie la chaty. S pryčyny taho, što proci matki nie było nijakich ulik, jaje i małodšaho syna abniawinili, a Karola zasudzili na śmierć.

WIZYTY, na niamieckaj hranicy. Nima tej biady, kab z jej dabra nie było. Praŭdziwaść hetaj staroj prykazki paćwiardziłasia i tut. S pryčyny pašyreńnia dezynteryi ad biahoj wady, miejscowy urad pastanawiŭ zamiest tutejšaj studni z žurawłom pabudawać pompu. Wadu biaruć z hłybini 15 metraŭ.

RYHA. Kab dać školnikam, nie majučym ciopłaj chaty, mahčymašć spasobicca da lekcij nazaŭtra, zahadano wa ŭsich tutejšych školach ad 1 da 7 hadziny apaliwać i aświetlać adzin pakoj," dzie mahli-by zbiracca biednyje wučni.

RYHA. 18 śniežnia znojdzien trup kramnicy, Anety Botwy na Młynarskaj wul. Pry zabitaj ležaŭ zadušeny sabaka jaje. U toj že dzień byŭ areštowan šawiec Karol Rublis, 34 hadoŭ, katory pryznaŭsia, što zabiŭ kramnicu siakieraj.

Ad času zaniaćcia niemcami Ryhi heta dziewiataje dušehubstwa.

MITAWA. 18 śniežnia u kwatery damaŭłaśnika Doktorowa, wioŭšaho patajny handel spažyŭnymi praduktami, uzniałasia bojka. Dwa niewiadomyje pakupcy zabili Doktorowa kuchonnymi nažami i abrabawali jaho na blizka 1.000 m. i zabrali šynku, jakuju dzieła niepaznaki jamu sulili. Areštowany dźwie zapadozrenyje asoby.

WIESTKI Z RASIEI.

PIECIABURHR. (Reŭter). 23 XII. Trockij u piatnicu u pramowie swajej wykryŭ amierykanskuju zmowu i miž inšym skazaŭ: „Nichaj predstaŭniki čužych dziaržaŭ nia dumajuć, bytcym my ślapyje i pazwolim taptać nas nahami. U sprawie Čyčeryna i Pietrowa my ŭžo pakazali anhlickamu paśłu, što nie naležym da amerykanska-anhlickaj buržuazii. My majemo čystyje pryncypy, katoryje my prawiadziem, abo pahibniem. Kali dyplomaty čužych staron miešajucca ŭ našy sprawy, dyk jany pieraštajuć być dyplomatami i stanowiacca prywatnymi ludźmi, dla katorych ciažkaja ruka rewolucii nie znaje miłasierdzia".

PIECIARBURH. (Reŭter). 23. XII. Spraby pałkoŭnika Andersona, haławy amerykanskaho «čyrwonaho kryža» u Rumynii, wysłać 72 aŭtomobili cieraz Rostow u Messopotamiju, razhledajucca bolšewikami, jak žadańnie pamahčy Kaledinu, i wyzwali w syryje napašci Trockaho na amerykanskaho pasła.

ŠTOKHOLM. Pawodłuh apošnich wiestak з Pieciarbu ha, ždud odačn ho kanca pierehaworaŭ miž bolšewikami i ukrainskaj radaj. Rada zrobić dawoli ustupak u swaich pačatkowych damahańniach, — a bolšewiki ješče raz paćwierdziać prawa ukrainćoŭ na niezaležnaść.

AMSTERDAM. 24. XII. „Times" nakazuje s Pieciarburha, što bolšewicki urad pasłaŭ kamendanta Pieciarburha u Kijeŭ dzieła pierehaworaŭ ab razwiazcy konfliktu.

PIECIARBURH. (P.T.A). 24. XII. Atrad Korniłowa, złoženy z «batajonaŭ śmierci» čysłom 6,000 duš i z 200 kulemiotaŭ, zusim razbit, i za im 200 wiorst hnałasia pahonia ŭ Charkaŭskaj huberni. Našy straty: 19 zabitych i 92 ranienych.

PIECIARBURH. (P.T.A.). 24. XII. U Charkawi pačałosia nastupleńnie bolšewikoŭ, katoryje zaŭładali upraŭleńniem pałudzionnych čyhunak, počtaj telefonam u Maskwu i t. d.

Žduć prychodu bolšewickich pałkoŭ.

PIECIARBURH. (Reŭter). 23. XII. Press-biuro narodnych kamisaraŭ abwieščaje, što 100-tysiačnaja kaŭkazkaskaja armja nastupaje na Kaledina zzadu. i da jaje pryłučyłosia niekolki siłaych piamion.

KOPENHAGA. Pad Carycynym kazaki złučylisia z žaleznadarožnikami i pastanawili nie dapuskać pasyłki wojsk na poŭnač.

BAZEL. S Pieciarburha nakazujuć, što hienerały Mitowiti i Srebinickij, a tak sama š ab 22 korpusa areštowany i pasadženy ŭ wastroh.

PIECIARBURH. (P.T.A.). Buržuaznyje hazety drukujuć wiestku, bytcym Šwecija manicca pasłać wojska proci Finlandzii, bytcym dźwie dywizii wysłany na poŭnač i zaŭwaženy ruch wojsk proci Wazy i Alandskich astrawoŭ. Swedzkaje teleh afnaje ahienctwo apawieščaje, što pawodłuch zusim peŭnych wiedamaściej usie hetyje čutki wydumany.

Z usiaho świetu.

RYM. (Stefani) 25. XII. Na kaladnaje prywitańnie kardynałaŭ, pračytanaje kardynałam Wanuteli, Papież, miž inšym, adkazaŭ:

„Nam wielmi balić, što našy staraŭnia pahadzić narody byli daremny. Nas pacieśaje dumka, što naš pryzyŭ možna pryraŭnawać da siemi, katoryje ŭzyjdzie ŭ ciopłym hruncie.

TEŁEHRAMY.

Niamieckije apawieščeńnia.

25. XII. Zachodni teatr:

Na fronci Flandryi na kanali Labasse i na pałudniowym zachodzi ad Kambre hajewaja čynnaść momentami krapčeła.

Na abapoł Maasu i ŭ Elzasie ahoń u dzień uzmacawaŭsia.

Italjanski teatr:

Miž Asjago i Brentaj wostraja artyleryjskaja bitwa. Kontrataki worahoŭ proci dziaty h u ich nidaŭna pazycij adbity. Čysło pałonnych na Kol de Rosso pierajšło za 9.000 duš, a tym liku 270 aficeraŭ.

26 XII. Zachodni teatr.

Na Ipry, pry Mewr i Markojn — momentami krapčejšaja bajewaja čynnaść. Pry Žywenkur francuskaje nastupleńnie adbito ahniom i štykami.

Italjanski teatr.

Paśla silnaj artyleryjskaj padhatoŭki worahi wiali wostryje kontrataki na Kol de Rosso i sumiežnyje pazycii. Jany adbity s ciažkimi stratami.

Kala wajny.

BERLIN. (W.T.B.). 24. XII. Impieratar apublikawaŭ adozwu da niamieckaho narodu, dziakujučy za wytrywałaść jaho praz try hady i wyskazywajučy nadzieju na blizkuju i akančacielnuju pabiedu.

WIENA. S pryčyny abjaŭleńnia Aŭstro-Wenhryi wajny respublikaj Panamaj hišpanski pasoł uziaŭ na siabie zaščytu interesaŭ i paddanych aŭstryjackich u Panamie.

BERN. U rezolucii anhlickaj rabotnickaj partyi ab metach wajny wystaŭleno žadańnie razwiazki pytańnia ab budučyni Elzasa-Lotarynhii padačaj hołasu žycharoŭ. Ab afrykanskich kałonijach haworycca, što tolki niamieckije, ale i ŭsie inšyje kolonii treba addaŭ pad internacyonalnaje upraŭleńnie. Ekonomičnaja waina paśla mira zasudžena wielmi wostra.

LONDON. (Reŭter). S pryčyny narodnaho hałasawańnia ŭ Aŭstralii na karyść wajennaj pawinnaści apawieščenia zajawa, ŭ katoraj haworycca:

«Usie partyi Aŭstralii stajać zhodliwa z demokracijej ŭdrukich staron u adnym ściahu suproć centralnych dziaržaŭ. Usie lehalnyje palityčnyje partyi stajać za dalejšuju wajnu da pabiedy».

PARYŽ. Na konferencii sajužnikoŭ amerykanskije deputaty zajawili, što s pryčyny niedastačy parachodaŭ treba zrabić wybar: ci užywać ich dzieła pierawozki spažyŭnych praduktaŭ.

ABWIESTKI.

Spisak biełaruskich knižek.

Wiedajučy canu knihi, najlepiej prysłać hrošy napierad hetak tannlej kaštuje pierasyłka.

Knižki aznačenyje *bis* — wyjšli łacinskimi i „ruskimi" literami.

Nawukowyje dastupnyje dla usich.

	Cena rub. kp.
bis Jan Barszczeŭski, pierszy biełaruski piśmiennik. Biograficzny narys R. Zemkewicza	— 20
Praktycznyje rady ab harodnictwie	— 7
Гутаркі аб небі і зямлі з рысункамі	— 15
bis Cukier, W. Trojcy	— 3
bis Hutarki ab haspadarcy	— 3
bis Jak ratawać uzdutuju žywiołu	— 3
bis Jak baranicca ad chalery	— 1
bis Jak rabić dobryje ramowyje wulli	— 5
bis Ziamielnaja sprawa u Nowaj Zelandii	— 3
bis Karotkaja historyja Biełarusi — Własta	— 60
Bł. Andrej Babola mučynik	— 5
Pčalina—žywiołka małaja a karyści daje mnoha	— 30
Як багацеюць чэскіе селяне	— 10
Як выбіреццэпутетоў у Гас. Думу	— 3
Na darozi da nowaho žyćcia. A. Nowiny	— 20
Alkahol	— 3
Rady dla matak	— 3
Sw. Jazafat Kuncewič	— 5
Našto biełarusam hazety	— 5
Kolki słoŭ ab dziawoczaj opratcy na Biełarusi	— 10

Biełaruskije teatralnyje twory.

Хам. Абраз у 4-х дзеях, Э. Ожешко	— 75
Сватаньне. Жарцік у 1-й дзеі, А. Чэхова	— 20
Мядзведзь. Жарцік у 1-й дзеі, А. Чэхова	— 30
Міхалка. Камэдыя у 1 дзеі	— 30
Па рэвізіі. Абраз у 1 дзеі Кропіўніцкаго	— 35
Пашыліся ў дурні. Жарт Кропіўніцкаго у 3 дзеях	— 65
Як яны жаніліся. Жарт у 1 дзеі Валодзькаго	— 30
„Паўлінка", камэдыя у 2 дзеях Я. Купалы	— 70
Snatworny Mak. Scena dla dziciaczych teatroŭ	— 15
Betlejka	— 5

Hadawiki.

Nasza Niwa 1906 hodu	1 r. — k.	Nasza Niwa 1910 hodu	3 r. — k.
„ „ 1907 „	15 „ —	„ „ 1911 „	3 „ —
„ „ 1908 „	5 „ —	„ „ 1912 „	5 „ —
„ „ 1909 „	3 „ —	„ „ 1913 „	3 „ —

Kalendary 1910, 1911, 1912, 1913, 1914 h. pa 15 k., 1915 h. 20 k., 1916 h. pa 15 k., 1917 h. pa 20 k.

Biełaruskije muzykalnyje twory.

Беларускі песеннік з нотамі	— 1
Biełaruskije pieśni z notami. I časć. Sabraŭ A. Hryniewič	— 3
Biełaruskije pieśni z notami. II časć. Sabraŭ A. Hryniewič i A. Zia-ziula	— 25
Беларускіе песьні разложэные на 4 галасы; адна песьня у 4 галасох 10 к., кожны голас	— 3
Чамуж мне ня пець. Ой ляцелі гусі. Дый кудыж ты. Ой пайду я лугам. Ды ўжо сонейка.	
bis A chto tam idzie? J. Kupały, muz. Rohoŭskaho	— 10

Wilnia, Zawalnaja 7. Biełaruskaja Kniharnia.

Wilnia, Wallstrasse 7, Weisruthenische Buchhandlung, W. Łastoŭski.

Drukowana u drukarni M. Kuchty. Wydawiectwo «Homan». Redaktar Jazep Saławiej.